A°. 1861. N°. 267.
ZATURDAG 9 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde schattingskohier voor de belasting op het personeel voor wijk M, dienst 1861/62, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen 1. Afdeeling, Kantoor houdende aan de *Neude*, is ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht 6. Nov. 1861. De Burgemeester voornoemd,
W. M. J. VAN DIELEN, *Weth.*

UTRECHT, Zaturdag 9 November.

Gister hebben wij in ons overzigt gewaagd van den wensch van *Garibaldi*, dat zijne partij noch tegen Rome noch tegen Venetië eene onderneming wage, maar tot de volks-wapening in Italië alle krachten zal vereenigen. Dat besluit van het hoofd der partij der handelen in het nieuwe koningrijk Italië wekt algemeen verwondering, omdat het eene geheele wijziging daarstelt in de houding van den bevrijder van Napels, die vroeger zoo herhaaldelijk op de wenschen van graaf *Cavour* in strijd was. Men zoekt naar de reden dezer verandering, en meent, dat die alleen zou te vinden wezen in de overtuiging, die *Garibaldi* moet koesteren, of welligt in de beloften, die hem zullen zijn gedaan, dat binnen een bepaald tijdsverloop aan zijne patriotische wenschen zal kunnen voldaan worden; ware dit werkelijk de grond der waarschuwing van den vrijheids-kampioen, 't verschiet voor Europa zou er te donkerder door worden, omdat het slechts de kalmte zou in 't leven roepen, waarop een te heftiger storm moet uitbarsten.

Oostenrijk schijnt ook geene verwikkelingen van den kant van Venetië voorloopig te verwachten; het trekt daarom zijne strijdkrachten meer in Hongarije en in de Donaustreken te zaâm. In Hongarije is de toestand thans trouwens zoo, dat alleen het militair geweld de zaken gaande kan houden. De staat van beleg is werkelijk afgekondigd, al zoekt men dat zoo zacht mogelijk voor te stellen. De *O. D. Post* zegt, dat het »een buitengewone toestand is, waarin de diktatuur nog eenige konstitutionele vormen heeft behouden." Goed, een buitengewone toestand; het is dus een tijd van overgang om tot een anderen toestand te komen; maar wat zal die andere wezen? De vroegere, die niet te houden was?

Men gaat dus een geheel onzekere toekomst te gemoet. Onder Parijs zal men zien, dat het *J. des Debats* eene oplossing voor 't Hongaarsche vraagstuk tracht aan te geven; zoo als de zaken thans staan, schijnt er echter weinig kans tot schikking, op welke grondslagen ook. Door de genomen maatregelen heeft het Weener hof de sympathie der Magyaren meer dan ooit van zich vervreemd. — Inmiddels is de Rijksraad te Weenen weder geopend en heeft de minister van financiën de uitschrijving van de begrooting bij keizerlijk besluit verdedigd; de toestand was bij de geoktroijeerde grondwet voorzien en daarnaar was gehandeld. De heer *v. Plener* heeft goed spreken; van lieverlede verdwijnen alle grondwettige waarborgen in Oostenrijk. En wat zal de magtelooze Rijksraad ten laatste worden?

De zaak van het Dappendal krijgt een vrij goed aanzien. Vooral de bedaarde houding der Britsche pers mag eene schikking tusschen Zwitserland en Frankrijk doen verwachten in eene moeijelijkheid, die reeds sinds 1815 hangende was.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Vrijdag. De inwijding van den spoorweg van Milaan naar Piacenza, is verdaagd tot den 15. dezer maand.

Een brief in de *Monarchia Nazionale* bevestigt de verklaring van *Garibaldi*, gisteren medegedeeld.

Triëst, Vrijdag. In brieven uit Ragusa wordt de nederlaag van het Turksche leger tegengesproken. Door *Piva Vukalavich* is de prijs van 1000 zekwinen voor het hoofd van *Omer-Pacha* uitgeloofd. Onder de opstandelingen heerscht eene groote spanning. De vorst van Montenegro houdt zich onzijdig. De opstandelingen ontvangen geld uit Servië.

Parijs, heden, Zaturdag.

De *Moniteur* meldt, dat de uitlegging door de bladen aan het verleenen van den titel van opperbevelhebber van het bezettings-korps te Rome aan gen. *de Goyon* gegeven, onjuist is, dewijl de keizer hem slechts een titel heeft willen toekennen in verhouding tot zijne positie.

De *Moniteur* bevat een rapport van den kommandant der 7e militaire divisie, waaruit blijkt, dat een Fransch detachement niet in het Dappendal is doorgedrongen, maar slechts op de uiterste grens post gevat heeft, om een oog te houden op de bewegingen der Zwitsersche gendarmen.

Gister is de zitting van de Tweede Kamer gewijd geweest aan de behandeling der spoorwegbegrooting. De uitgaven voor de verschillende lijnen, ook die van Utrecht op Kuilenburg werden goedgekeurd, en vervolgens behandeld de spoorlijn Rotterdam-Moerdijk. De regering had nog niet beslist of de rigting over IJsselmonde met eene vaste brug over de Maas, of door den Alblasserwaard zijn zou. De beslissing daaromtrent zal zoo veel bespoedigd worden, als het belang der zaak toelaat. Voorts is met 31 tegen 29 st. aangenomen een amend. van den heer *van Bosse*, door de regering bestreden, om ƒ 200,000 te doen wegvallen, voor eene haven aan den Moerdijk, als, althans voor alsnog onnoodig. De brug over de Moerdijk werd ook besproken. De minister zeide, dat die brug niet ligt in het spoorwegnet, ofschoon zij voor de toekomst ook niet is uitgesloten. Verder werd breedvoerig besproken de Noordholl. lijn. De HH. *Nolthenius* en *Mensonides* stelden een amendement voor om de kwestie der rigting uit te stellen. De geest daarvan was, volgens den minister en anderen, om de spoorwegwet te veranderen en aan de rigting op Alkmaar afbreuk te doen. De voorstellers meenden dat de strekking alleen was om alles *intact* te laten. Het amendement werd met 48 tegen 17 st. verworpen. Een ander amendement van den heer *van Bosse*, om uit te maken dat de rigting van het Nieuwediep naar Alkmaar, zou loopen langs de westzijde van het kanaal, is verworpen met 31 tegen 29 st. Daarna is de geheele begrootingswet aangenomen, met 45 tegen 15 st. De Kamer is op reces uiteengegaan. Daarover zijn ook nog warme diskussiën gevoerd.

Wij verwijzen voor het verslag der zitting naar het *bijvoegsel*, waarin ook nog voorkomen een uittreksel van het verslag der afdeelingen over de Marine-begrooting, en eene verkorting van het Kon. besluit omtrent de examens der Postbeambten.

— Z. M. heeft vergunning verleend aan mr. *J. Messchert van Vollenhoven*, burg. van Amsterdam, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Keizerlijke orde van het Legioen van Eer, hem door Z. M. den Keizer der Franschen geschonken; — vergund aan *S. Posthumus*, om zijne standplaats als not. van Oenkerk over te brengen naar Giederk, gem. Tietjerksteradeel; — op verz. eerv. ontslag verleend aan *A. Boomsma*, als plaatsv. kantoor. te Helder; — en aan *A. J. Mispelblom Beijer*, als dir. van het postk. te Leeuwarden, met pens.

*— Gister hebben wij slechts in onze tweede uitgave het berigt uit 's Hage opgenomen, dat Z. K. H. de prins *van Oranje* een goeden dag en zeer rustigen nacht had gehad, zoodat krachten en beterschap voortdurend toenamen; de toestand van Z. K. H. was geruststellend en er zouden verder geene berigten worden uitgegeven.

*— Uit 's Hage is heden niets naders van de ministeriële krisis bekend. De aftreding van den minister van buitenl. zaken *v. Zuylen*, wordt algemeen voor zeker geacht.

§— Bij gelegenheid van het onderzoek in de afdeelingen van het wetsontwerp tot verhooging der begrooting voor het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, dienst 1860, hebben eenige leden aangedrongen op vergemakkelijking van den afkoop van domaniale tienden. Zij hadden daarbij niet zoo zeer het oog op de voor dien afkoop voorgeschreven formaliteiten, als op de weinige medewerking, welke de afkoopers wel eens bij de met de administratie belaste ambtenaren ontmoeten. Eene aansporing van dezen tot hulpvaardigheid, om, zoo noodig, inlichtingen te geven en de voorschriften toe te passen alleen in den geest der wet van 29 Augustus 1848 (Staatsblad n°. 39), welke de strekking heeft om dezen afkoop te bevorderen, kan welligt hare nuttige zijde hebben. Eenvoudige landlieden laten zich ligtelijk afschrikken, wanneer zij aanvankelijk op moeijelijkheden of gebrek aan medewerking stuiten.

— Door de heeren *A. J. D. C. Balck*, *J. J. van Braam* en *J. van Embden* te Arnhem, is koncessie aangevraagd tot het aanleggen eener dagelijksche stoombootdienst voor passagiers en goederen tusschen Arnhem en Rotterdam.

— Wij vernemen uit eene zekere bron, dat de halfmaandelijksche mail uit Ned. Indië, dit maal niet te wachten is. *E. Rott. Ct.*

— Een verzoek aan Z. M. gerigt, om de bekroonings-plegtigheid der Haarl. nijverheids-tentoonstelling met zijne tegenwoordigheid te vereeren, is door Z. M. wegens andere bezigheden van de hand gewezen, ofschoon Z. M. zijne bijzondere belangstelling in de zaak nogmaals te kennen gaf.

*— Hebben de Belg. dagbladen met ingenomenheid medegedeeld het welwillend onthaal, dat bij de steenlegging te Zutphen onlangs een paar Belg. ingenieurs van wege Z. M. trof, die met een hunner dronk op de gezondheid van koning *Leopold*, de *Ind.-Belge* meldt thans, dat een Belg. officier, die de militaire Akademie kwam bezoeken, onlangs te Breda door de officieren op een schitterend feest is genoodigd, om een bewijs te geven, hoe welgemeend de verzoening tusschen de wapenbroeders van de beide landen is. De Belg. officier had geene woorden genoeg, om de ondervonden beleefdheid te roemen.

*— Naar men verneemt, zal aan den kapt.-kwartierm. van het 1. reg. vest. art. te Delft *M. v. Oorschot* op verzoek pensioen worden verleend en aan hem tevens worden opgedragen de betrekking van amanuensis bij de weduwen- en weezenkas van de officieren der landmagt. In zijne plaats zal te Delft komen de kapit.-intendant *A. Dunnes* van de 2 mil. afd. te Arnhem, terwijl in plaats des laatstgenoemden tot kapt.-intendant zal worden bevorderd de 1. luit.-kwartierm. *J. G. E. Menningh* van het alhier garnizoen houdend bat. mineurs en sapeurs.

*— In het *Handelsblad* van 23 Okt. werd teregt hulde gebragt aan den uitgever van den *Inventaris der archieven van 's Hertogenbosch*, een werk 't geen vol is van wetenswaardige bijzonderheden. Minder juist noemt het *Hand.* dit »*eene eerste proeve* hier te lande van het uitgeven der stads rekeningen van vroeger dagen," ten einde die dienstbaar te maken aan de geschiedenis. Neen, reeds voor meer dan vijftien jaren maakte wijlen onze stadgenoot *Dodt van Flensburg* aan dit doel de Utrechtsche rekeningen dienstbaar, en gaf daaruit eene reeks uittreksels in zijn *archief voor kerkelijke en wereldsche Geschiedenis inzonderheid van Utrecht*, waarvan zeven deelen in 4o. het licht zagen. Wij doen niets te kort aan de verdiensten van den uitgever van het *archief van 's Hertogenbosch*, doch gedachtig aan het *Suum Cuique*, eischen wij, voor een te vroeg gestorven geleerde, voor een onzer vroegere medeburgers en voor onze stad de eer der prioriteit.

— Omtrent de zitting van gister meldt het *N. Dagblad* de volgende bijzonderheid:

Toen de heer *v. Bosse* gister, in zijne redevoering, getuigde dat hij als lid der kommissie voor de Staatsspoorwegen, hoe kort hij die betrekking ook had bekleed, zijn onafhankelijk standpunt als lid der kamer had weten te bewaren, borst een groot deel der Vergadering in een lach uit. Misschien dat dit voorteeken den heer *v. Bosse* weerhield, de motie van orde te wagen aan de proef eener stemming, ofschoon hij die, in verband met zijne nota tot »verscheuring der spoorwegwet" dreigende had aangekondigd.

— Jhr. *M. Salvador*, die zijne geloofsbrieven bij den Haarlemschen gemeenteraad heeft ingediend, stelt zich ook kandidaat voor de verkiezing van een lid der prov. staten voor N. Holland op 19 Nov.; hij schrijft: »Medekiezers! Acht gij mij, even als in vorige jaren, uw staatkundig vertrouwen waardig, weest dan allen op Dingsdag 19 November 1861 aan de stembus. Ik verbind mij, uw mandaat aan te nemen en als eerlijk man eene liberale wetgeving te helpen bevorderen."

— Blijkens een bij het departement van marine ontvangen berigt van den luit. t. z. 1. kl. *J. M. de Jongh*, kommanderende Zr. Ms. stoomschip Sindoro, is die bodem den 25. Okt. j.l. ter reede Santa Cruz (Teneriffe) aangekomen, en zoude den 30. dier maand zijne reis naar O. Indie voortzetten. Aan boord van dat schip was alles wel. *St.-Ct.*

*— Ons wordt uit Delft berigt, dat de studenten van 't 4. studie jaar niet alleen geweigerd hebben het reglement te teekenen, maar op eene algemeene vergadering met *algemeene* st. is bepaald, de wet niet te teekenen, en aan den direkteur van dat besluit per brief kennis te geven. De heer *Keurenaer*, die reeds bij de aanvaarding zijner betrekking zooveel moeijelijkheden ondervond, zit dus met zijn nieuw reglement, op militairen voet ingerigt, leelijk in den brand. 't Ergste is, dat behalve de studenten ook de leeraren zich niet aan zijne tuchtroede willen onderwerpen.

Er schijnt voor den direkteur nu maar een weg open, dien hij met eere kan kiezen; als oud militair behoeven wij hem dien zeker niet aan te wijzen. Dat tronwens ook het reglement niet te houden is, begrijpt iedereen.

— Het *N. Dagblad* meldt, dat het verwarmingsstelsel door buizen in 't nieuwe ministerie van koloniën wel afkeuring vindt, maar dat overigens de verwarming zeer goed was, nadat men eene kleine wijziging had aangebragt; zoo warm was het zelfs, dat men deuren en vensters moest openstellen. Het stelsel, dat in andere landen voor groote gebouwen algemeen wordt toegepast, vindt echter te 's Hage zooveel tegenstand, dat men thans ook klagten aanheft in het Rijksarchief, waar het stelsel in 't vorig jaar goed werkte.

— Men schrijft ons uit Amsterdam:

Hier heerscht tegenwoordig eene manie tot het oprigten van philanthropische maatschappijen. Dezer dagen heeft zich weder eene ardappelen-maatschappij gekonstitueerd. Wij zijn thans in het bezit van eene vleesch-, brood-, water- en aardappelen-maatschappij, en nog ziet men te gemoet, gesteund op hetzelfde idée: eene turf- en houtmaatschappij, eene vereeniging tot het leveren van goedkoope verlichting, ja zelfs eene, waar men tabak en sigaren bijna voor niet zou kunnen bekomen. *N. Diep Ct.*

— Het Ned. Zendelinggenootschap heeft dezer dagen onder meer andere giften en legaten, door direkteuren der Utrechtsche afdeeling, de aanzienlijke som van *f* 5000 ontvangen.

*— Morgen ochtend zal de predikbeurt bij de Remonstr. Gereformeerden worden waargenomen door den heer, *M. Cohen Stuart*, pred. Rotterdam, (bevestiging). Des middags in de Buurkerk door den heer *J. H. L. Roozemeijer* pred. te Vleuten; in de Nikolai-kerk door den heer *L. H. F. Creutzberg*, pred. te Zeist, en des avonds bij de Remonstr. Gereformeerden door den heer *J. W. Bok*, (intrede.)

*— Op Schiermonikoog heeft de heer *Riderus*, vroeger onderwijzer in Friesland, de betrekking van hulponderwijzer in de daar aanwezige school aanvaard, zijnde hij tevens benoemd tot onderwijzer in de wis- en zeevaartkunde. Daardoor zullen zij die tot de zeevaart worden opgeleid in de gelegenheid geraken, de noodige kundigheden te erlangen, zonder zich elders heen te begeven, zullende daardoor tevens voor jongelieden elders woonachtig de gelegenheid geopend worden, om op Schiermonikoog goed en goedkoop onderwijs in de zeevaartkunde te ontvangen.

Tevens meldt men, dat in den laatsten tijd 30 bunders woeste grond met koolzaad beplant zijn, dat er nu uitmuntend gedijt.

— Eergister is van wege het domeinbestuur in het openbaar herverpacht de zalmzegenvisscherij tusschen de Leuvenhaven te Rotterdam tot Vlaardingen, voor *f* 10,500 per jaar, aan den heer *J. J. Deutz* aldaar.

*— Uit Amsterdam berigt men ons:

Men heeft dikwerf ons goede Amsterdammers afgeschetst als vijandig aan het leger, en de officieren telden de stad niet onder de aangename garnizoensplaatsen. Ten blijke echter, dat men te Amsterdam aan wezenlijke militaire verdiensten, (geen militaire pralerij), hulde bewijst, diene het volgende:

In de raadsvergadering van 31 Okt. werd besloten om aan kolonel *Dumoulin*, den tegenwoordigen plaatselijken kommandant te Amsterdam, uit *persoonlijke achting* voor dezen hoofd-officier, te vergunnen het vrije gebruik van de woning en het gebouw op den Dam tot 1 Mei 1863. Deze hulde is zeker welverdiend. De heer *Dumoulin* behoort tot eene familie, die het vaderland brave en wakkere krijgslieden heeft geleverd. Zijn vader diende met roem en eere in de gelederen der Bataafsche republiek, later onder de vanen van *Napoleon*, die hij naar Rusland volgde, waar hij krijgsgevangen werd gemaakt; na Nederlands herstelling was *Dumoulin* een der voortreffelijkste officieren van ons leger, en waar van generaal *Chassé* gesproken werd, vergat men generaal *Dumoulin* niet. In 1830 was de brave generaal overleden, doch ons leger telde drie zijner zonen onder zijne beste officieren; de jongste was bij het Leidsche jagerkorps ingedeeld; de beide oudsten — en daaronder de tegenwoordige plaatskommandant te Amsterdam — waren bij den generalen staf werkzaam, en *Willem II* stelde prijs op hunne diensten. De oudste behoorde in zijne laatste levensdagen onder Utrecht's inwoners, waar hij, als lid van het hoog militair geregtshof, zitting had, en tot bittere droefheid zijner familie, maar tot even groot verlies voor vaderland en koning, al te vroegtijdig overleed.

— Gister heeft de H. Raad der Nederl., burgerl. kamer, uitspraak gedaan in de zaak van de Nederl. Rijnspoorweg-maatschappij, eischeresse, tegen den Staat der Nederlanden, gedaagde, betreffende het te betalen loon voor brievenvervoer, ten behoeve van den gedaagde, door middel der eischeresse. De Raad heeft hoofdzakelijk beslist, dat uit de verschillende overwegingen, uit den loop der daadzaken in regten voortvloeijende, volgt, dat de oorspronkelijk ingestelde vordering is onaannemelijk en het door de gedaagde gedaan aanbod voor geldig moet worden gehouden, en beschouwd moet worden als bevattende een billijk, en aan de door de eischeresse bewezen diensten geevenredigd loon; dat in dezen stand der zaak het onnoodig is een onderzoek door deskundigen te bevelen. Regtdoende op de door de eischeresse ingestelde vordering en het daartegen door den gedaagde gedane aanbod, is aan deze akte verleend van zijn gedaan en nader herhaald aanbod, waarbij de ged. zich bereid heeft verklaard aan de eischeresse voor het door haar gedane vervoer, gedurende het bij dagvaarding omschreven tijdvak, onder aftrek van het reeds daarop betaalde en tegen behoorlijk bewijs van kwijting, te betalen zoodanige som, als berekend overeenkomstig de bepalingen, die vastgesteld waren bij de kontrakten van 1855 en 1857, verschuldigd zal blijken te zijn, vermeerderd met de verhooging voor de sneltreinen, enz., en is de verdere eisch der eischeresse ontzegd.

Vervolgens is uitspraak gedaan in de zaak van den burgemeester der gemeente Rotterdam, eischer tegen *J. A. van Winkel*, verweerder, betreffende de kwestie van eigendom van stoepen door langdurig bezit en door verjaring (de bekende kwestie der trottoirs), in verband met de verordening op het bouwen te Rotterdam. De voorziening in kassatie van den eischer is *verworpen*.

— Een quasi-heerenknecht heeft in den winkel van den heer *v. Kempen* te 's Hage op naam van een voornaam heer voor *f* 300 gouden voorwerpen gehaald. Weldra bleek het slechts eene afzetterij te zijn geweest, door een verkleed persoon bewerkstelligd.

— Gelijk men weet, zal er den 12. dezer eene zonsverduistering plaats hebben, door de planeet Merkurius. Het begin der verduistering zal zijn des morgens 5 u. 24 min. 48 s.; het midden ten 7 u. 26 m. 2. s.; het einde ten 9 u. 27 m. 15 s.

— Door Z. M. zijn de volgende oktrooijen verleend: Voor den tijd van vijftien jaren aan *L. Levy Bing*, woonachtig te Nancy, op de invoering van eene nieuwe soort van tubulair-stoomketels, onder meerdere voordeelen ook dat opleverende van niet te kunnen springen; voor den tijd van vijftien jaren, aan *C. J. P. Desnos Gardissal*, te Parijs, op de invoering van verbeteringen in het fabriceren van gas; voor den tijd van vijftien jaren aan *H. A. Bonneville*, te Parijs, op de invoering van een werktuig tot het voortbrengen van beweegkracht door middel van zamengeperste en verhitte lucht; voor den tijd van tien jaren aan *E. Barrault*, te Parijs, op de invoering van eene nieuwe wijze om schepen of ook luchtballons voort te stuwen; voor den tijd van vijf jaren aan *D. W. van Rennes*, te Utrecht, op de uitvinding van een machinalen deegkneder; voor den tijd van tien jaren aan *R. A. Brooman* te Londen, op invoering van verbeteringen in den bouw van ijzeren schepen, waardoor zij, bij meerdere sterkte, voor zinken beveiligd worden; voor den tijd van vijf jaren aan *H. J. F. Offenberg* en *D. L. de Ridder*, te Doesburg, op de uitvinding van verbeterde toestellen en inrigtingen om bier te brouwen.

— Reeds vroeger is met een gunstig woord gewaagd van de stoom-wattenfabriek van den heer *A. Breetvelt Az.* te Delft. Met genoegen kan men thans, na een tijdsverloop van ongeveer een jaar, vermelden, dat deze fabriek zich meer en meer uitbreidt, zoodat zij ongetwijfeld de grootste van dien aard in ons vaderland is, terwijl zij door schoon en fraai fabriekaat haar goeden naam met eere staande houdt. Het aantal werktuigen, dat tot vervaardiging en bereiding der watten dient, en waarmede ter nauwernood aan al de bestellingen kan worden voldaan, is, sedert vroeger berigt, niet alleen met een gelijk aantal vermeerderd, maar ook onderscheidene verbeteringen zijn daaraan gebragt, en vooral zijn het de machine's die de ruwe grondstof zuiveren, waarvan men met regt mag zeggen, dat zij thans voortreffelijk werken. Een pas aangebouwd lokaal, dat tot droogplaats dient, is ruim en doelmatig ingerigt, terwijl de verwerij en de lijmstokerij, waarin almede met behulp van den stoom wordt gearbeid, het bewijs opleveren, dat op oordeelkundige wijze partij is getrokken van de krachten waarover men te beschikken had. Wij hopen, dat de bloei dezer nijverheids-onderneming den heer *Breetvelt* eene vergoeding mag schenken voor de vele moeite en opofferingen, die hij zich heeft getroost, om zijn fabriekaat tot die volkomenheid te brengen, welke het thans heeft bereikt, en verheugen er ons over, dat zijne onverdroten pogingen om tot dat doel te geraken, nog onlangs zijn erkend en gehonoreerd op de tentoonstelling van nijverheid te Haarlem, alwaar hem voor zijn fabriekaat eene eervolle *vermelding* is te beurt gevallen. *Delftsche Ct.*

— Men heeft opgemerkt, dat het springen der jagtgeweren van de 100 keeren 95 keer geschiedt bij den linkerloop. En toch werden de loopen op gelijke wijze vervaardigd en gelijkelijk beproefd, terwijl de regterloop gewoonlijk en de linker slechts als hulpmiddel wordt gebezigd. Juist dat weinige gebruik doet het ongelijk ontstaan. Door het herhaalde lossen van 't regterschot zullen namelijk de schokken der achtereenvolgende ontploffingen, die telkens de lading, vervat in de zoogenaamde kamer van den linkerloop, in beweging brengen, eindelijk de prop en het kruid van elkander verwijderen en eene aanmerkelijke tusschenruimte doen ontstaan. Als in dat geval het linkerschot gelost wordt zal de loop springen.

Er bestaat echter een zeer eenvoudig middel om dat onheil, dat gewoonlijk verwondingen veroorzaakt, te voorkomen. Men moet namelijk telkens als men het regterschot laadt, den laadstok even in den linkerloop laten zakken, ten einde opnieuw den prop op den hagel te drukken.

— Een Amerikaansch blad verklaart de ware oorzaak van de door het Amerikaansche leger bij Bulls Run in der tijd geleden nederlaag, als volgt. Het liet zich aanzien, dat de bondstroepen den slag zouden winnen, doch eensklaps verschijnt iemand op het terrein, die vertelt dat onverwachts te New-York twee zeer lukratieve betrekkingen bij de dienst der in- en uitgaande regten zijn opengevallen. Zoo spoedig hooren de officieren dit niet, of de een voor, en de ander na maken regtsomkeert, om zoo mogelijk de eerste solicitant te zijn. Voor de soldaten, die de ware reden van die plotselinge vlugt niet begrepen, was dit voorbeeld aanstekelijk en ..... de slag werd verloren. Die satyre op het tegenwoordig in Amerika zoo algemeen heerschend postenbejag is vrij scherp.

Brouwershaven, 8 Nov. Binnengekomen: Maria Diederika, kapt. *van Maroïm*, van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem 8 *Nov.* 0.65 El + AP., 7.60. Gev. 5 Rijnhoogte te Keulen 8 Nov. 3 v. 11 d.

TURIJN, 5 November.

Het tijdstip der opening van het parlement is nog niet bepaald, men wacht daartoe de terugkomst van *Ratazzi*. Tegen het eind dezer maand zal echter de zitting wel geopend worden.

Even als generaal *della Rovero* zich ijverig bezig houdt met de organisatie van het leger en om te voorzien in de eventuele behoeften des legers, wijdt ook generaal *Menabrea* zich met kracht en volharding aan de uitbreiding der zeemagt, zoodat wij weldra, behalve de bestelde geblindeerde schepen, twee nieuwe fregatten zullen hebben. Aan de haven en het arsenaal van Spezzia zullen weldra de werkzaamheden aanvangen en binnen vier jaren geëindigd moeten zijn. De kosten worden geraamd op 30 millioen.

De werklieden van Genua hebben op het kerkhof een krans geplaatst met het opschrift: Aan *Lantelli*, het onschuldig slagtoffer van priester-tirannij.

Chiavone heeft weder eene proklamatie uitgevaardigd, waarin hij van de bevolking van de Abruzzen, Kalabrië, enz., een millioen manschappen vraagt, gewapend met wat het ook zij. In ruil daarvoor belooft hij de bescherming van *St. Michaël*, *Jezus Christus* en de heilige maagd.

Uit Pistoja meldt men, dat zekere heer *K.*, die zich in de vorige maand naar een 35 mijlen verwijderd dorp op de zuidelijke helling der Apennijnen begevende, om het werkvolk aan den spoorweg te betalen, met eene rooverbende slaags geweest is. Zijn rijtuig, waarin hij 35,000 frs. had, had hij verlaten, en achterop wandelende, zag hij plotseling hoe twaalf gewapenden met maskers voor het gelaat het aanhielden en van de vracht ontlastten. Zijne bedienden te zeer verschrikt zijnde om hem hulp te verleenen, ijlde hij, een revolver in de hand, alleen de roovers na; hij haalde hen te midden van een bosch in, en zich op den eersten den besten werpende, schoot hij dien ter neêr. Hij werd nu aan de regterhand gewond, terwijl twee andere kogels hem niet troffen. Door die wonde in woede ontstoken, loste hij nog vier schoten met goed gevolg; toen hij het zesde schot wilde doen ging een kogel door zijn bovenarm. Door bloedverlies uitgeput, zeeg hij neêr en rolde van de steilte af. De bandieten, hem dood wanende, verwijderden zich, en een half uur later werd hij door herders gevonden en naar huis gebragt. Door zijne aanwijzingen is het der justicie gelukt, zeven der roovers in handen te krijgen, die 22,000 frs. van het gestolene bij zich hadden. De wonden van den onversaagden Franschman zijn niet gevaarlijk.

WEENEN, 6 November.

De minister van financien, de heer *von Plener*, heeft den 4. dezer in de tweede kamer van den rijksraad eenige ophelderingen gegeven ten aanzien der plaats gehad hebbende uitschrijving van belastingen voor het dienstjaar 1862. Hij verdedigde den maatregel, zonder medewerking der vertegenwoordiging genomen, uit het oogpunt der noodzakelijkheid; maar, voegde hij er bij, de regering is niet van den konstitutionnelen weg afgeweken; want zij heeft zich geene enkele wijziging veroorloofd en zich strikt gehouden aan hetgeen bepaald was voor het dienstjaar 1861. Om voorts een bewijs te geven dat de regering het budget niet aan de beoordeeling der vertegenwoordiging wil onttrekken, zal zij, volgens zijne verklaring, het in zijn geheel overleggen met toevoeging van het wetsontwerp, waarover zij diskussien in den ruimsten zin zal uitlokken, terwijl de vertegenwoordiging het regt behoudt, wijzigingen in de belastingen te brengen.

In dezelfde zitting heeft een der afgevaardigden een ontwerp ingediend betreffende de onafzetbaarheid van de leden der regterlijke magt in alle gewesten, die thans in den rijksraad vertegenwoordigd zijn. De diskussiën hierover zullen nader plaats hebben.

De nieuwbenoemde stadhouder van Hongarije heeft later in handen van den keizer den eed afgelegd. Om een voor een *locum tenens* geschikt eedformulier te vinden, heeft men den tekst opgedolven van den eed, voor ongeveer honderd jaren door den hertog van Saksen-Teschen afgelegd, die hetzelfde ambt in Hongarije bekleedde. De meeste Obergespâne hebben ontkennend de vraag van *Forgach* beantwoord, of zij gezind zijn tot de belastingheffing en rekrutering mede te werken.

Te Jassy heeft eene arrestatie van zekeren *Popa Costa* schroomelijke gevolgen gehad. Deze man, eerst geestelijke, had in 1853 een Slawisch legioen gevormd, en had zich ter beschikking van den Russ. opperbevelhebber in de Krim gesteld; hij was als rustverstoorder uit de Donauvorstendommen verbannen. Thans kwam hij in eene zaak over eene erfenis weder te Jassy, als Russisch majoor en gedekoreerd; hij vorderde eenige geregtelijke stukken en toen hij die niet spoedig ontving, kwam hij in moeijelijkheden met den minister van justicie *Rolla*, dien hij op vrij onhebbelijke manier uitdaagde. Het ministerie besloot toen tot zijne uitzetting; hetgeen echter niet mogt geschieden dan met medeweten en hulp van den konsul, onder wiens bescherming *Costa* als Russ. onderdaan stond. Dit werd over 't hoofd gezien; toen men dus met de militaire magt kwam om zich van zijn persoon meester te maken, zonder dat aan de wettelijke vereischten was voldaan, had *Costa* met een vriend zich ter verdediging gesteld; zoodra de militairen de deur hadden opengestooten begon er een strijd in het donkere vertrek, waarbij een paar soldaten door Costa en zijn vriend werden gedood, en wederkeerig wonden werden toegebragt. Voor de meerderheid moetende onderdoen werden de onwilligen ten laatste gekneveld, en het kostte officieren moeite hen aan de woede der militairen, en later des volks te onttrekken. 't Ergste was, dat toen den volgenden dag de Russ. konsul de loslating vorderde, wegens onwettige arrestatie, het ministerie weigerde, maar prins *Couza* wel moest toegeven. Dit geval heeft de aftreding van het Moldavisch ministerie nog verhaast, welke overigens toch reeds eene noodzakelijkheid was geworden.

BERLIJN, 7 November.

De minister van binnenl. zaken heeft aan de presidenten der onderscheidene provincien ter gelegenheid der verkiezingen eene cirkulaire gerigt, waarin hij, onder herinnering aan de regeringsbeginselen, in 1858 door den koning (destijds prins-regent) verkondigd, o. a. het volgende zegt: »Vasthoudende aan deze waarlijk konservatieve grondstellingen, welke alle uiterste, zoowel reaktionaire als demokratische rigtingen, uitsluiten, heeft de regering sedert onverpoosd gestreefd naar de verwezenlijking daarvan. Datzelfde doel zal zij ook verder zonder afdwaling en zonder verandering vervolgen. In het bewustzijn, dat het welzijn der kroon en des lands onafscheidelijk zijn, zal zij, op den weg eener gezonde ontwikkeling voortgaande, de magt en het regt der kroon evenzeer heilig achten, als trachten de bezworen regten des volks te bewaren en te bevestigen."

In *Hubners Jahrbuch für Volkswirthschaft* leest men, dat de staatsuitgaven in de kleine Duitsche Staten 4 thlr. 4½ sgr. per hoofd bedragen, in Pruissen slechts 5½ sgr., de waarde in papierengeld in Pruissen 2½ sgr., in de kleinere staten 10 thlr. per hoofd. Alleen bij de uitgaven voor oorlog neemt Pruissen eene onaangenaam afstekende eerste plaats in, daar die reeds 71 sgr. per hoofd, dus bijna zooveel bedragen (73 sgr. per hoofd) als waardoor Oostenrijk zijne financiën geruineerd heeft.

Volgens *Flyveposten* worden de militaire toerustingen met ijver voortgezet. In het tuighuis wordt niet slechts door de manschappen van het korps artillerie, maar ook nog door ruim 100 manschappen van de bezetting van Kopenhagen elken dag gearbeid. Nog vóór den aanvang van den winter, zou al het geschut voor de stellingen aan de Dannevirke, bij Duppel en Friedericia over de Belt worden getransporteerd; ook zal een groot wapendepôt van minié-buksen te Nyborg worden opgerigt. Men heeft een nieuw voortreffelijk projektiel voor minié-buksen uitgevonden.

LONDEN, 7 November.

De *Morn. Post* en *Times* beweren beiden, dat in de zaak der arrestatie van Britsche onderdanen in N.-Amerika, het regt door de Unie is geschonden; maar de laatste voegt er bij, dat de kwestie door het kabinet van Washington met veel meer behendigheid is behandeld, dan door onzen minister. De houding der Unie getuigt wel is waar van voortdurend wantrouwen omtrent Engeland; dat is echter ongegrond. Eene erkenning van het Zuiden zou de verwikkeling tusschen de Unie en Europ. mogendheden ernstig kunnen doen worden, ook de Mexikaansche kwestie zou moeijelijkheden kunnen in 't leven roepen, maar Engeland verlangt niet in 't minst strijd met de Unie; men weet wel, dat hare strijdmagt niet groot is, maar de kapers die in een oogenblik alle zeeën zouden overdekken, wanneer het eens tot een oorlog kwam tusschen de nieuwe wereld en eene der Europeesche mogendheden, zouden voor de laatste de nadeeligste gevolgen hebben. De Unie zou niet volgens eene goede school strijden, ze zou hetzelfde verwijt verdienen, dat de Oostenrijksche generaals in den strijd aan de Franschen deden, maar ze zou het daarom niet aan 't slechtste eind hebben.

Het gerucht wil, dat de Fransche regering een minister-resident naar Quebec gezonden heeft, waar zij tot dusverre meer dan voldoende vertegenwoordigd werd door een konsul.

Men beweert, dat de Eng. handelshuizen alleen 10 millioen gulden van Mexiko te vorderen hebben; de geheele som, door de drie mogendheden voor hare bondgenooten te eischen, zal dus aanmerkelijk wezen. Men gelooft, dat de republiek op het laatst toch nog liever zal betalen, dan de middelen van geweld af te wachten; reeds wordt het beheer in Mexiko op beteren leest geschoeid, en wil men ook vrijgeviger handelsregten invoeren.

Zekere heer *Halliwell* heeft eene inschrijving geopend, om 8000 p. st., of zooveel meer als noodig mogt zijn, bijeen te brengen, ten einde de goederen in Warwickshire aan te koopen, wier geschiedenis aan *Shakspeare*'s naam verbonden is. Een aantal vereerders van den dichter heeft reeds ingeschreven en onder hen miss *Burlett Coutts* voor 500 p. st. De goederen zouden als publiek eigendom beschouwd worden, gewijd aan de nagedachtenis van den grooten dichter.

Het gepantserde fregat Warrior is gisteren van zijn proeftogt, welke acht dagen duurde, teruggekeerd. Het schip legde gemiddeld 18 mijlen in het uur af, en heeft de verwachting in alle opzigten overtroffen.

Onder de personen, die thans wegens schulden in Queen's Bench gevangen zitten, bevindt zich ook de maarschalk generaal *George de Strabolgia Neville Plantagenet Harrison*, prins van Plantagenet, Capal, Scandinavië en der Angel-Saksen, hertog van Lancastre, van Aquitanië, van Normandye en Brabant, graaf van Anjou, erfelijk ridder van den Kousenband, ridder van de Bath-orde en erfelijk ridder van St. André. Hij is door zijn kleermaker gegijzeld.

In plaats van *Guy Fawkes* wordt heden *Jefferson Davis* in effigie rondgevoerd; hij is versierd met zweepen en ander pijnigings-gereedschap, en op zijn rug leest men *Jefferson Davis, dealer in slavery.*

De Japansche regering schijnt, volgens de berigten, niet ongezind de Europeanen te beschermen. De Typoon heeft onzen gezant persoonlijk zijne sympathie betuigd en hem tien eenden en een pot suiker aangeboden.

In China zijn de Engelsche huizen ontevreden over de uitvoerregten, die de Engelsche regering nu laat heffen en waarin toch eene schadeloosstelling dient gevonden te worden voor de kosten van den oorlog, die hoofdzakelijk op aandrang en in het belang van die huizen ondernomen werd. Van de Chineesche regering is op het oogenblik niets te krijgen, niet omdat zij niet wil, maar omdat zij niet kan geven.

PARIJS, 7 November.

De zaak van het Dappendal, denkt men, dat geschikt zal worden door den afstand van een gedeelte van het dal aan onze regering, tegen eene zekere som gelds.

De hertog van Magenta is hier teruggekomen.

Het *Journal des Déb.* bevat heden een uitvoerig artikel over Hongarijë. Daarin leest men o. a.:

»Is er niet eenige andere kombinatie mogelijk, dan dat de Hongaarsche afgevaardigden in den rijksraad zitting nemen? Er is er eene die vele verstandige lieden te Pesth bereid zijn aan te nemen, en die te Weenen zeker bij een gedeelte van den rijksraad ingang zou vinden. In plaats van de afgevaardigden van den Hongaarschen rijksdag in het lagerhuis van den rijksraad op te nemen, zou men ze in eene bijzondere kamer vereenigen, zitting houdende te Weenen, en door den rijksdag te Pesth bekleed met de noodige volmagt om, in overeenstemming met het lagerhuis en het hoogerhuis, de weinige zaken te beslissen, die het Februarijstatuut tot gemeenschappelijke verklaard heeft. Deze Hongaarsche kamer, deel uitmakende van het parlement te Weenen, zonder er in te zijn opgenomen, zou met den rijksraad handelen over Hongarij's aandeel in de belastingen, het kontingent, de gemeenschappelijk daar te stellen werken, de maatregelen in het belang van den handel te nemen. Zoodoende zou Hongarijë geen grond meer hebben om te vreezen, dat zijne afgevaardigden in den rijksraad eene onbepaalde groep vormden, zonder kracht om de Hongaarsche instellingen tegen lagen te verdedigen, en aan den anderen kant zou Oostenrijk niet het zonderling verschijnsel opleveren van een vorst, als het kind in het oordeel van *Salomo*, *in tweeën gesneden* tusschen Weenen en Pesth, gedurig van de eerste naar de laatste stad en omgekeerd trekkende; verantwoordelijk voor twee Landdagen, die verondersteld wierden elkaar even weinig te kennen als de keizer van China den koning van Dahomey; genoodzaakt de helft zijns rijks te besturen door tusschenkomst van diplomatieke koeriers, en bij zijne eigene onderdanen gezanten te hebben. Door zoodanig vergelijk zou het voordeel verkregen worden, dat beide landen tijd kregen tot toenadering en verzoening, en dat aan kunstmatige wanordelijkheden een einde kwam en onherstelbare maatregelen voorkomen werden."

De opeenhooping van zakken graan op het terrein van het wester spoorweg station te Parijs is zoo buitengemeen aanzienlijk, dat eene afdeeling trein-soldaten met de noodige voertuigen ter beschikking van den raad van administratie der spoorweg-maatschappij is gesteld, om de arbeiders behulpzaam te zijn.

De theater-direkteur heeft te Parijs reeds een tooneelstuk besteld, getiteld: *»de verovering van Mexico."* Het moet in Februarij gereed zijn: de Mogendheden zullen dus wèl doen, zich ietwat te haasten!

Bij Harne (departement Pas de Calais) trof een jager een patrijs, doch niet doodelijk. Een andere jager mikte daarop op den gewonden patrijs en doodde den vogel. Beiden liepen naar de plaats waar de vogel was gevallen en twistten over het bezit. De twist liep zóó hoog, dat de een op den ander een schot loste, dat hem in de zijde trof, waarop deze ook zijn geweer afschoot en zijne tegenpartij eene zware wonde in het hoofd toebragt. Beiden zijn zoo ernstig gekwetst, dat hun toestand gevaarlijk is, en dat voor één patrijs!

— 8 *Nov.* Rente op tijd 3 pCt. 68.75, Oost.-Fr. Spw. 508; Sp. 3 pCt. —, 2 pCt. —.

BRUSSEL, 8 November.

In de Ardennen is reeds zooveel sneeuw gevallen, dat de bergen er mede bedekt zijn.

Dingsdag nacht is de fabriek van beenzwart en gemalen verwhout van de heeren *van Abeele en Comp.* te Antwerpen, geheel in de asch gelegd. De schade wordt begroot op 150,000 fr. zijnde echter genoemde firma bij vijf maatschappijen voor een totaal van 219,000 fr. tegen brandschade verzekerd.

Heeren inzenders van advertentiën wordt nogmaals beleefdelijk herinnerd, dat de advertentiën voor de Courant, die Zondag gedrukt wordt, Zaturdag avond uiterlijk negen ure aan 't bureau moeten bezorgd zijn.

ADVERTENTIËN.

⁂ Op den 8. November 1861 is te Maarsseveen getrouwd:

D. KOORDERS
met
M. H. BOEKE.

Eenige kennisgeving.

⁂ Aan Bloedverwanten en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den Alwijzen God behaagd heeft, op den 15. dezer, mij door den dood te ontnemen mijn geliefden Echtgenoot ARNOLD MATHIJS HUGO RIETVELD, na eene Echtverbindtenis van slechts twee maanden en drie dagen.

Wed. A. M. H. RIETVELD,
geb. KOTZÉ.

Kaapstad (Kaap de Goede Hoop)
September 1861.

⁂ Heden overleed te Utrecht in den ouderdom van ruim 25 jaar CLAUDE CROMMELIN, Advocaat te Arnhem, hartelijk geliefde oudste Zoon van

G. C. CROMMELIN.
L. CROMMELIN,
geb. SMISSAERT.

Huize »*de Lathmer*" bij Deventer, 7 November 1861.

Eenige kennisgeving.

⁂ Voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij de bevalling zijner echtgenoot, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, zijnen hartelijken dank.

Utrecht 9 Nov. 1861. T. HART DE RUIJTER.

De Nieuwe Bak.

⁂ Tot Maandag blijft de Familie **BEIJERBÖCK** werkzaam; Zondag zal voor het eerst na haar herstel Mevr. **BEIJERBÖCK** mede werken.

(Vrij van zegel.) **Toegang vrij.**

Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank.

Afdeeling UTRECHT.

*** **Openbare** Vergadering op *Woensdag* den 13. November 1861, des avonds ten half acht ure, in de Zaal naast den Schouwburg, aan het Vreeburg.

De Hoogleeraar Dr. W. G. BRILL zal, ook voor *Vrouwen*, eene voorlezing doen.

Namens het Bestuur,
Dr. J. P. T. VAN DER LITH,
Voorzitter.
J. C. ANDRIESSEN,
1. Secretaris.

HOUTVERKOOPING.

TE HARMELEN.

Op Maandag den 11. November 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het Gemeentehuis, van 25 bunders 4 en 5jarig **Elzen-, Esschen- en Geldersch HAK- en HOEPHOUT,** en de **Stiksteen** van 16 bunders. En op Dingsdag den 12. November 1861, ter zelfder ure en plaatse, van ongeveer **400 WILGEN-** en **POPULIERENBOOMEN** van 2—3, van 3—4 en van 4—5 Nederl. Palmen overkruis, onder de gemeenten Harmelen, Veldhuizen en Woerden. Breeder bij billetten omschreven.

GRIENDHOUT.

*** De GRIENDHOUT- en TEENVEILINGEN, ten overstaan van den Griffier Mr P. R VAN DEN BERG te Vianen, zullen plaats hebben te *Vianen* op 15 en 20 November, en te *Heicop* op 23 November e. k.

*** De Notaris J. J. VAN DEN HELM zal op Maandag, den 25 November 1861, des voorm. 10 ure, in het gemeentehuis te Vleuten verkoopen: Ongeveer 5 Bunders driejarig **Griendhout**, en 2 Bunders **Griend- en Elzen Hakhout**, staande op *Themaat* nabij Vleuten. — Breeder bij billetten.

HOUTVERKOOPING

aan de Steenebrug te Overlangbroek,

*** op *Donderdag* den 28. November 1861, voormiddags om **Elf ure**, bij HENDRIK VAN DONSELAAR, aan de *Steenebrug* te *Overlangbroek* voornoemd.

HOUTVERKOOPING.

*** De Notaris VAN HEIJST, te Wijk bij Duurstede, zal op Dingsdag, den 10. December 1861, des morgens ten 10 ure, op het buitengoed *Leeuwenburg*, onder Driebergen, ten verzoeke van den Heer Mr. P. DE BEAUFORT, publiek verkoopen: Een **Eikenbosch**, op *Leeuwenburg*, **om te eeken**, — **Elzen** en **Esschen Hakhout**, aldaar en onder Overlangbroek, op *de Langen Akker*, droog **Brandhout** en **Takkenbossen.** Te bevragen bij den Tuinbaas op *Leeuwenbnrg* en H. VAN DER LEE, te Overlangbroek.

HOUTVERKOOPING

aan het „HUIS TER HEIDE".

*** Op *Donderdag 12 December* 1861, bestaande in eene aanzienlijke partij **zware Sparren, Deksparren, Brandhout** en **Eiken Hakhout,** staande en gelegen op het landgoed *»Dijnselburg"*. Nader bij billetten en informatiën ten Kantore van den Notaris J. C. SCHADEE, te Zeijst.

*** Voor *f* 370 **te koop** een fraai bruin 7jarig MERRIE PAARDJE, TUIG, ZWEEP, en WAGENTJE voor 4 personen; te bevragen bij den heer DE GROOT, Logement *de liggende Os*, bij het Vreeburg alhier.

VERLOREN!

*** Tusschen den 24sten en 31sten Oktober, een **DAMES-WERKZAKJE,** Zwart met Witte Kraaltjes bewerkt, bevattende een **Gouden Vingerhoed** in Schotsch Foedraaltje, een **Schotsch Naaldeboekje** en een **Schaar;** die hetzelve terug bezorgt aan het bureau dezer Courant, kan op eene belooning van *f* **5** rekenen.

*** **TE HUUR:** Eene nette GEMEUBELEERDE BENEDEN- VOORKAMER, voor *f* 8 in de maand, of ook met Kost en Bediening.— Eene ONGEMEUBELEERDE VOORKAMER, mooij Behangen, voor *f* 5 in de maand. Te bevragen onder Lett. P. aan het bureau dezer Courant brieven *franco.*

*** De ondergeteekende berigt zijnen geëerden begunstigers en stadgenooten, weder ruim voorzien te zijn van zuivere **Siroop de Punsch,** p. Fl. *f* 1,10 *f* 1,20 *f* 1,30.

M. WILTEN,
Oudegracht hoek Potterstraat.

HH. Koffijhuishouders en Slijters genieten bij bestelling van 10 Fl. eenig rabat.

HET SCHEI- EN GENEESKUNDIG PRÆPARAAT

is een nieuw uitmuntend middel ter versterking van het Haar.

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de Huid versterken. Het reinigt het Hoofd van de schilfers, belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum. Prijs per flacon *f* 1.20.

HET EAU DES CARMES

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerte, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het kleine fleschje 50 Ct., het groote *f* 1.

De Oostersche Anti-Rhumat. Kruiden-Olie

is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld, en geneest alle Rhumatische ziekten en verlamningen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijvingen geschieden tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

STOLL'S DRUPPELEN

bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn: men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde waar de kiespijn is. Het fleschje kost *f* 1.

Amsterdam, verkoophuis.
Utrecht, T. Uhlenbroek Choorstr.
T. Uhlenbroek O. Gracht bij de Hamburgerbrug.
L. J. R. Bosch Lijnmarkt.
P. J. Huinck „
Amersfoort A. H. v. Ruiven.
„ M. Steijreiff.
[..]aarn, E. v. Dapperen.
Gez. Petersen Nobbe.
Hilversum, Andr. de Wit.
Kuilenburg, J. v. Hondius.
Loenen a/d Vecht, Wed. Mulder.
Vianen, B. Swaving.
Wijk bij Duurst., Wed. C. Zorn.
IJsselstein, J. Groenhoff.
Zoist, C. G. Adlung.
En in de bekende dépots in de andere steden.

*** Door J. G. BROESE te Utrecht is uitge[geven]

LAATSTE REIS

VAN

IDA PFEIFFER

NAAR

MADAGASKAR,

door DUITSCHLAND, NEDERLAND, DE K[..]
en MAURITIUS.

Voorafgegaan
DOOR EENE

Korte Levensschets der Schrijfster, [..]
hare eigene aanteekeningen,
met Portret *f* 3.—.

Bij deze reis, heeft de beroemde Reizigste[r] halve *Londen* en *Parijs*, ook een belangrijk ge[..] van ons Vaderland bezocht, waaronder ook U[..] en, gelijk altijd, deelt zij met veel juistheid opvatting mede; — deze laatste reis zal zeker minder belangstelling opwekken dan hare vorige verhalen.

LEESBIBLIOTHEE[K]

groot circa 21,000 Hollandsc[he] en Fransche Boekdeelen,

*** verschijnt weldra, en **gratis** verkrijg[baar] het VIERDE SUPPLEMENT, op de in 1860 [ver]schenen Catalogus, bevattende de laatst versch[enen] werken.

Abonnement per jaar op de **nieuwste** we[rken] *f* 6,— Leesgeld per boekdeel in de week sle[chts] **vijf cents.**

E. E. TJABRING,
Bakkerst[eeg]

DE NIEUWE UTRECHTSCH[E]

ALMANAK

VOOR HET JAAR 1862.

Uitgave L. E. BOSCH EN ZOON. (Korte Nieuwstraat),
is thans **alom** te bekomen.

*** Mogten de uitgevers zich vroegere jaren in een bijzonder groot debiet van genoemden Alma[nak] verheugen, vooral in de stad, **de afbeeldingen der zeven hoofddeugden** en meer [..] Plaatjes, met doelmatige bijschriften, zullen zeker ook dit jaar het debiet verhoogen.

Behalve dit, bevat deze Almanak eene allerjuiste opgave van alle belangrijke markten in Neder[land] en inzonderheid in de provincie Utrecht, — vrolijke en nuttige lektuur en verzen, eene reeks ge[..] nieuwe raadsels, en doolhof, eene volledige kronijk en verder alles wat er in te huis behoort.

Deze Almanak is in vier soorten van **15 ct., 12½ ct., 10 ct.** en **7½ ct.** alom bij [..] Boekhandel te bekomen.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 8 November 1861.

Tarwe van *f* 11.00 tot *f* 13.00. Rogge van *f* 8.20 tot *f* 8.75. Boekweit van *f* 7.25 tot *f* 8.50. Aardappelen van *f* 2.90 tot *f* 3.20 het mud. Hoender-eijeren van *f* 3.50 tot *f* 4.00 de 100 stuks. Boter van *f* 0.91 tot *f* 1.00 het Ned pd. Kaas van *f* 30 tot *f* 42 de 100 Ned. pd.

AMSTERDAM, 8 November.

Tarwe onveranderd; 130 pd. b. Pools. *f* 398; 127 pd. dito *f* 377; 128, 129 pd. dito *f* 383 à 393. Rogge prijsh.; Amerik. *f* 240 per 2100 kilo; 126 pd. Pomm. *f* 257; 122 pd. Pruiss. *f* 259; 119 pd. Petersb. *f* 245; op levering hooger; Maart *f* 237; Mei *f* 237.

ARNHEM, 8 November.

Oude weit van *f* 0.00 tot *f* 00.00. Nieuwe weit van *f* 9.20 tot 14.70. O Rogge van *f* 0.00 tot 0.00. N. Rogge van *f* 8.10 tot *f* 3.90. Boekweit van *f* 7.00 tot *f* 8.00 Garst van *f* 6.25 tot *f* 7.25. Zware Haver van *f* 4.00 tot *f* 5.00. Ligte Haver van *f* 3.25 tot *f* 3.75. Duivenboonen van *f* 10.00 tot *f* 10.50. Graauwe erwten van *f* 14.00 tot *f* 15.50. Groene erwten van *f* 13.00 tot *f* 14.50. Aardappelen van *f* 2.90 tot *f* 4.00. Appelen van *f* 3.00 tot *f* 5.50. Boter. per N. pd. van *f* 0 94 tot *f* 1.10.

STRAAT-VERLICHTING.

Nov.	GAZ-VERLICHTING.		OLIE-VERLICHTING.	
	Aansteken.	Blusschen.	Aansteken.	Blusschen.
10	6 uur.	4 uur.	6 uur.	4 uur.
11	6 „	4 „	6 „	4 „
12	6 „	4 „	7 „	3 „
13	7 „	4 „	8 „	3 „
14	8 „	4 „	Geen licht.	„ „
15	9 „	4 „	„ „	„ „
16	Geen licht.	„ „	„ „	„ „

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*).

Nov.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen*
			N. W.						
8	2	zw.	0.0	744.64	43.7	— 3.1	0.92	0.5	Zw. bewolkt.
	10	zw.	0.5	44.95	40.1	— 1.1	0.98	0,1	Ligt bew. (*)
9	8	zw.	0.0	44.43	36.3	— 4.1	0.96	0.	Ligt bewolkt

(*) te 7 u. weerlicht.

8 Nov. 's morg. Barometerafwijkingen in afdalende orde Portsmouth — 8.9, Plymouth — 10.4, Hartlepool — 10.7, Brest — 13.0, Utrecht — 13.4, Parijs — 14.3, en Havre — 15.8. Grootste verschil = 6.9 mm.

AMSTERDAM 8 November 1861.

Nederland.				
Werkel. Schuld . . . . 2½ pCt.		63 5/8	63 /4	
„ „ 3	„	76 1/8	76 ½	
„ „ 4	„	99 1/8	99 1/4	
Oostindische Leening . 4	„	98 1/8		
Aand. Handelm. . . . 4½	„	138 1/8		
Rijn-Spoorweg 2e L. . 4½	„	99 7/8		
België.				
Certifik. bij *Rothschild* 2½	„	54		
Spanje.				
Obligatiën 2	„	41 7/8	42 1/16	
„ 3	„	50 1/4		
„ Binnenl. . . 3	„	47 3/4	47 15/16	
Amortisable Schuld		17 9/16	17 11/16	
Bewijzen Coupon		6 1/4	6 5/16	
Portugal.				
Obligatiën 3	„	46 3/4	46 1/2	
Obligatien 1856 60 . . 3	„	45 11/16		
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.* 5	„	102 1/8		
Cert. 1840 4	„	74 3/8	74 7/6	
„ Orig. 2e, 3e, 4e L. 4	„	74 5/16		
Oblig. 5de Serie. . . . 5	„	82		
„ 6de Serie 1855 5	„	93 9/16	93 11/16	
„ te Londen 1859 3	„	59 3/8	59 1/2	
„ bij *H. & Co.* 1860 4½	„	89 7/8		
Certifik. van Assig. . . 6	„	55		
Polen.				
Aand. 1335 fl. 500 . . . . *f*		165		
Obligatiën 4	„	75 1/2		
Pruissen.				
Obligatiën. 5	„	105 1/2		
Oostenrijk.				
Oblig. bij *Goll & Comp.* 4	„	43 3/4		
Oblig. Metalliek 5	„	45 9/16	45 11/16	
„ Metalliek 2½	„	24	24 1/16	
„ Rente Amst. . . 5	„	68 3/16	68 5/8	
„ Nat. 1854 5	„	54 3/4	54 7/8	
Bankaktiën		631		
Aandeelen 1854		190	190 1/2	
„ 1860		351 3/4	352	
Brazilië.				
Geldleening 1860 . . . 4½	„	90 1/8		
Amerika.				
Ecuad. Obligatiën 1855.		15 1/8		
Venez. Obligatiën. . . 3	„	20 3/4	21	
„ „ 1½	„	10 7/8		
Gren. Obligatiën . . . 4¼	„	14 7/16		
Mexico. Obligation . . 3	„	26 9/16	26 5/8	
N.-Am. Illin. Obl. C. B. 7	„	85		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 267 an de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 5 *Nov.*

Tegenwoordig zijn 36 leden; afwezig met kennis-ving van verhindering, de HH. *v. Asch v. Wijck, erdenbroek v. Lockhorst, v. d. Poel, v. Lijnden v. andenburgh* en *Vos.*

De *Voorz.* opent de vergadering met de navol-ende aanspraak:

"*Mijne Heeren!*

Olschoon de arbeid die u wacht in de tegenwoor-ige zitting niet is van ongemeenen omvang, staan ch de onderwerpen, die u ter kennisneming en edkeuring zullen worden aangeboden, in een naauw rband met het welzijn der provincie, en zij zullen arom ongetwijfeld door u met belangstelling en n gewonen ijver worden in behandeling genomen. elijk u door de inzage van de lijst, die u reeds r hand gesteld is, zal zijn gebleken, ziet gij u eder geroepen om eenige waterschaps reglementen t stand te brengen en een oordeel te vellen over lelijke aanvragen om subsidie naar aanleiding van t bekend artikel 36 der wet op het lager onderwijs. ij zouden gewenscht hebben, ook thans aan u te ebben zien voordragen, hetgeen noodig is ter uit-ering van het besluit door uwe vergadering geno-en in de winter-vergadering van het vorige jaar et betrekking tot het beheer van het zand- en gpad tusschen Breukelen en Ouderkerk. Gedep. aten hebben zich bevlijtigd, te ontwerpen wat noo-g is, om die zaak te regelen, en hunne voorstellen gezonden aan burgemeester en wethouders van Am-erdam, die op zich genomen hebben, daarvan een nderwerp van beraadslaging in den gemeenteraad maken; doch deze vergadering heeft tot hiertoe arop geen besluit genomen.

Wij mogen ons, mijne heeren, blijven verheugen den toestand van ons gewest. In arbeid en ver-r wordt geen teruggang waargenomen; de uitkom-en van den oogst zijn, met uitzondering van één langrijk voortbrengsel, over het geheel bevredigend. e longziekte onder het rundvee bedreigt nog wel tijd den veestapel, maar toch is zij in den loop n dit jaar aanmerkelijk afgenomen in hevigheid, is vermindering in het getal èn der aangetaste der gestorven dieren. De verliezen evenwel die te weeg brengt, maken het hoogst gewenscht dat aandacht gevestigd blijve op de middelen, die ngewend kunnen worden, om de plaag te keer gaan of hare gevolgen te matigen.

Het groote werk der staatsspoorwegen is onlangs oor eene plegtige handeling van onzen geëerbiedig-n koning ingewijd, en de algemeene rigting van e lijn van Utrecht naar Kuilenburg is dezer dagen stgesteld. In de werkzaamheden tot aanleg van n spoorweg van Utrecht naar Zwolle is vooruitgang erkbaar, inzonderheid op het gedeelte tusschen eze stad en Amersfoort; in dat vak zijn de noodigde gronden voor een goed deel in het ezit der onderneming en daarop wordt de baan ngelegd. Gij zult ongetwijfeld met voldoening aarnemen, dat voor dit werk, waarop zoo te gt wordt prijs gesteld, in den laatsten tijd zoo-eel beter wordt gezorgd, dan in den aanvang. lijne Heeren, het welslagen daarvan zal, naast de oltooijing der staatsspoorwegen, eene nieuwe en rachtige bijdrage zijn, om welvaart in ons midden e bevestigen en te bestendigen.

Mogen uwe beraadslagingen evenzeer daartoe be-orderlijk zijn, en uw arbeid alzoo gedijen in het oordeel van allen.

Ik verklaar, in naam des Konings, de tegen-oordige winter-vergadering der Provinciale Staten e zijn geopend."

Worden hierop ter tafel gebragt de te behandelen ukken, als:

N°. 1. Mededeeling van Gedep. Staten van de beschik-ing der hooge regering op het adres van het gemeente-estuur van Wilnis, om ondersteuning in de kosten van et bouwen eener nieuwe school, bij welke het bedrag, oor de gemeente in de bewuste kosten te voldoen, door en koning is bepaald op *f* 3000, — voor kennisgeving.

N°. 2. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij n de gemeente Tull en 't Waal in de kosten van haar ager onderwijs, tot wederopzeggings toe, een jaarlijksch ijks-subsidie wordt verleend van *f* 250, voor kennisgeving.

N°. 3. Mededeeling van Gedep. Staten der afwijzende eschikking van de hooge regering, op het verzoek van et gemeente-bestuur van Loenen, om ondersteuning in e gewone kosten van het lager onderwijs, — voor ken-isgeving.

N°. 4. Mededeeling van Gedep. Staten der afwijzende eschikking als boven, op een gelijksoortig nader adres an het gemeente-bestuur van Maartensdijk, — voor ken-isgeving.

N°. 5. Mededeeling van Gedep. Staten van de beschik-ing der hooge regering op het adres van het gemeente-estuur van Vreeland, om ondersteuning in de kosten van et bouwen eener nieuwe school en onderwijzers woning, ij welke het bedrag, door de gemeente in de bewuste osten te voldoen, door den koning is bepaald op *f* 4000, voor kennisgeving.

N°. 6. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat het besluit der Staten, houdende vaststelling van het bedrag der ontvangsten en uitgaven van de rekeningen der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1859, door den koning is goedgekeurd, — voor kennisgeving.

N°. 7. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat het besluit der Staten, tot nadere wijziging der provinciale huishoudelijke begrooting voor 1860, door den koning is goedgekeurd, — voor kennisgeving.

N°. 8. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1862, zoo als die door de Staten is vastgesteld, door den koning is goedgekeurd, — voor kennisgeving.

N°. 9. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat aan de komm. uit de Staten, belast met het onderzoek der ontwerp bijzondere reglementen voor de waterschappen de Hooge en Lage Weide en Vleuten, de gevraagde koninklijke magtiging is verleend, om hare werkzaamheden na het sluiten der zomer-vergadering van 1861 voort te zetten, — voor kennisgeving.

N°. 10. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat al de ontwerp bijzondere reglementen voor waterschappen, vastgesteld in de laatste zomer-vergadering, door den koning zijn goedgekeurd, — voor kennisgeving.

N°. 11. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat het besluit der Staten, tot opheffing van het gedeelte van Westveen, genaamd Groot-Westveen, als veenpolder, door den koning is goedgekeurd, — voor kennisgeving.

N°. 12. Mededeeling van Gedep. Staten van de plaats gehad hebbende verpachting van den tol op den provincialen weg van Houten naar den Lekdijk, bij het Beusichemsche veer, — voor kennisgeving

N°. 13. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende den staat der geraamde kosten van het provinciaal bestuur van Utrecht voor 1862, zoo ver deze door den koning zijn goedgekeurd en op de begrooting van de rijksuitgaven gebragt, — voor kennisgeving.

N°. 14. Overlegging van de presentie-lijsten der plaats gehad hebbende vergaderingen van Gedep. Staten (Art. 86 der provinciale wet), — ter griffie.

N° 15. Advies van Gedep. Staten op het adres van den gemeente-raad van Harmelen, om ondersteuning in de kosten van het lager onderwijs in die gemeente. —

Dit advies, strekkende om den koning te kennen te geven, dat de gemeente Harmelen door de kosten voor het lager onderwijs *niet* te zwaar wordt gedrukt. Gesteld in handen eener komm., bestaande uit de HH. *G. J. Verloren*, *de Kock*, *Pabst*, *Bastert* en *Spengler.*

N°. 16. Nader advies van Gedep. Staten op het adres van het gemeente-bestuur van Abcoude Proostdij, om subsidie in de kosten voor de vernieuwing en vergrooting van het schoollokaal.

Dit advies, strekkende om den koning kenbaar te maken, dat de gemeente Abcoude Proostdij door de voorgestelde verbouwing te zwaar zou gedrukt worden en mitsdien in hetgeen de kosten meer zullen bedragen dan *f* 3000, door het rijk en de provincie zal behooren te worden voorzien, wordt gesteld in handen eener komm. bestaande uit de HH. *v. Tuijll v. Zuijlen*, *de Kock*, *Metelerkamp*, *Boer* en *Pabst.*

N°. 17. Advies van Gedep. Staten op een nieuw adres van het gemeente-bestuur van Maartensdijk, om ondersteuning ter zelfder zake, zoo mede om subsidie in de kosten van opbouw van een schoollokaal en onderwijzers-woning, —

Hierbij wordt der verg. voorgesteld, den koning te kennen te geven, dat genoemde gemeente behoefte heeft aan eene subsidie van *f* 600, tot wederopzeggens toe. — Gesteld in handen eener komm., bestaande uit de HH. *v. Tuijll v. Zuijlen*, *de Kock*, *Pabst*, *Bastert* en *Spengler.*

N°. 18. Advies van Gedep. Staten op een adres van het gemeente-bestuur van Maarn, om ondersteuning ter zelfder zake, zoo mede om subsidie in de kosten van opbouw van een schoollokaal en onderwijzers-woning, —

Dit advies, strekkende om den koning kenbaar te maken, dat het rijk en de provincie zullen behooren te voorzien in de kosten der verbouwing voor zoover zij *f* 2000 te bovengaan, en overigens de gemeente voor de gewone kosten van het lager onderwijs behoefte heeft aan een subsidie van *f* 326.— Wordt gesteld in handen eener komm., bestaande uit de HH. *de Beaufort*, *Voet*, *Schas*, *Menso* en *v. Bel.*

N°. 19. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende de ontwerp bijzondere reglementen voor de waterschappen: Achttienhoven, Breukelen Proostdij, Teckop en Zegveld.

In handen eener komm., bestaande uit de HH. *v. Beeck Calkoen*, *Ram*, *v. d. Poll*, *v. Nooten* en *Strick v. Linschoten.*

N°. 20. Missive van Gedep. Staten, waarbij worden ingebragt de bezwaarschriften, ingekomen tegen het ontwerp bijzonder reglement voor het waterschap der Bunschoter en Duister uitwatering in zee, met eene nota van wijzigingen van het ontwerp.

In handen eene komm., bestaande uit de HH. *Cordes*, *H. Verloren*, *v. Boetselaer*, *Wijers* en *de Louter.*

N°. 21. Missive van Gedep. Staten, inbrengende een ontwerp-reglement voor het hoogheemraadschap Zeeburg en Diemerdijk.

In handen eener komm. bestaande uit de HH. *Cordes*, *de Vries*, *Bastert*, *v. Reede* en *Strick v. Linschoten*, onder bepaling tevens, dat aan den Koning de noodige magtiging zal worden verzocht, opdat deze komm. ook na de sluiting dezer najaars vergadering hare werkzaamheden kunne voortzetten.

N°. 22. Voorstel van Gedep. Staten, nopens de regeling van den prijs tot het in debiet brengen der nieuwe provinciale kaart van Utrecht.

In handen eener komm. bestaande uit de HH. *Story v. Blokland*, *Menso*, *de Muralt*, *v. d. Poll* en *Bosch.*

N°. 23. Rapport der komm. uit de Staten van Zuid-Holland en van Utrecht op het ontwerp-reglement voor den polder Zevenhoven.

Besloten dit rapport nader aan de orde te stellen.

N°. 24. Rapport der komm. uit de Staten op het ontwerp bijzonder reglement voor het waterschap Vleuten.

Aan de orde gesteld voor de eerstvolgende vergadering.

N°. 25. Rapport der komm. uit de Staten op het bijzonder reglement voor het waterschap de Hooge en Lage weide.

Alsvoren.

Wordt alsnu overgegaan tot het trekken der afdeelingen, die tot voorzitters en ondervoorzitters benoemen: de 1e de HH. *Metelerkamp* en *Broers*, de 2e de HH. *Wijers* en *Cordes*, en de 3e de HH. *Menso* en *Jongeneel.*

De *Voorz.* deelt alsnu mede, naar aanleiding van art. 24 van het reglement van orde, een voorstel te hebben ontvangen, onderteekend door de HH. *Bastert*, *v. Reede*, *Ram*, *de Vries* en *v. Nooten*, en strekkende: om al de polders uitwaterende in de rivier *de Vecht* onder een heemraadschap te brengen en voorstellende te besluiten tot het benoemen eener komm. van 4 leden, waarvoor magtiging zal worden aangevraagd om hare werkzaamheden na het sluiten dezer zitting voort te zetten, ten einde te onderzoeken:

1°. In hoe verre zij de wenschelijkheid van de oprigting van een heemraadschap van de Vecht erkent?

2°. Indien zij van de wenschelijkheid overtuigd is, in hoeverre zij de uitvoering mogelijk acht?

3°. Op welke grondslagen deze oprigting, casu quo, zou behooren te berusten?

Wordt door den Voorz. voorgesteld, de voorstellers in de eerstvolgende bijeenkomst tot toelichting van hun voorstel toe te laten.

De heer *v. d. Poll* geeft om het hoog belang der zaak in overweging het voorstel met de voorafgaande beschouwingen te laten drukken.

Wordt dienovereenkomstig besloten en zal de toelichting in de eerstvolgende vergadering plaats vinden, die bepaald wordt op Dingsdag 12 Nov.

De vergadering gaat hierna uiteen.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister zijn de beraadslagingen voortgezet over de begrootingen van uitgaven voor den aanleg der Staatsspoorwegen. De verschillende artikelen voor de wegen van Arnhem-Zutphen, Harlingen-Leeuwarden, Breda-Tilburg, Maastricht-Roermond, Roozendaal, Bergen op Zoom, Woensdrecht, en Utrecht-Kuilenburg, werden zonder omvraag aangenomen. Alleen werd nog gevraagd wat er was van de koncessie Neuzen-Gent, waardoor de lijn Vlissingen-Roozendaal zou lijden. De Minister verklaarde, dat die koncessie nog niet was verleend, maar dat bijzondere ondernemingen niet zouden mogen belemmerd worden door de staatsspoorwegen.

Bij de behandeling van art. 19, luidende »aanleg van het gedeelte van den spoorweg, strekkende van Breda naar Moerdijk" enz. uitgetrokken voor *f* 575,600.00, vroeg de heer *de Raadt* eenige inlichtingen omtrent den stand van het onderzoek nopens de rigting der lijn van Rotterdam naar den Moerdijk, in verband met den aanleg van kunstwerken, welke deze lijn zoude noodig maken.

De heer *v. Bosse* deed het voorstel om den bedoelden post te verminderen met een bedrag van *f* 200,000 en die af te trekken van de *f* 330,300 op den toelichtenden staat voor de begrooting van 1861 ten behoeve van de vestiging eener haven te Moerdijk bestemd, en daarentegen de *f* 995,639 van onder-artikel 21 voor onvoorziene uitgaven, met de bedoelde *f* 200,000 te vermeerderen.

De heer *Hoynck v. Papendrecht* ondersteunde dit voorstel. Beide sprekers achtten de uitbreiding van die haven, gelijk men die op het oog had, onnoodig voor handel en fabriekwezen, daar de bestaande voor de behoefte voldoende was.

De minister van binnenl. zaken gaf den heer *de Raadt* te kennen dat het door hem bedoelde onderzoek nog niet geheel was afgeloopen; de lijn van Rotterdam naar den Moerdijk maakt de tweede sektie van den weg van Rotterdam naar Breda uit, en de vaststelling der rigting daarvan had niet zooveel haast vereischt als de eerste sektie van Breda naar Moerdijk. Met betrekking tot de haven te Moerdijk merkt hij aan, dat die bij het aanvankelijke voornemen om geene overbrugging te Moerdijk te maken, noodig zou worden. Wat daarvan ook zijn mogt, en al mogt men nader tot daarstelling van eene brug overgaan, zoo geloofde hij dat de bedoelde haven in allen gevalle en in vele opzigten tot voordeel zou strekken.

De heeren *Hoynck van Papendrecht*, *van Bosse*, *Betz*, *Cool* en *Blussé van Oud Alblas* voerden daarna nog het woord; de drie eersten bestreden het denkbeeld van den aanleg eener haven aan den Moer-

dijk; de laatste trad in eenige beschouwingen over de vraag: welke rigting voor de lijn Rotterdam naar Moerdijk de verkieselijkste zou zijn, en zulks in betrekking tot de belangen van de scheepvaart? Nadat de minister van binnenl. zaken de onderscheiden sprekers had beantwoord, werd het voorstel van den heer *van Bosse* in stemming gebragt en met 31 tegen 29 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Meylink, de Bieberstein, Meeussen, Oomen, Hoffman, van Foreest, van Nispen van Sevenaar, Bots, Heemskerk Bzn., van Heukelom, Cornelis, Westerhoff, de Lom de Berg, de Raadt, de Poorter, Dommer van Poldersveldt, Blussé van Oud Alblas, Beens, Lycklama à Nyeholt, Dullert, Gevers Deynoot, van Hoëvell, Kien, Jespers, Kerstens, Slicher van Domburg, van der Veen, Wichers en de voorzitter.

Op onder-art. 20 betrekkelijk den aanleg van een gedeelte van den spoorweg strekkende van het Nieuwe Diep tot Alkmaar, uitgetrokken voor eene som van *f* 1.205,400.00, stelden de heeren *Mensonides* en *Nolthenius* een amendement voor, strekkende om dat onder-artikel aldus te lezen: »Aanleg van het stationsgebouw en der verdere werken aan het Nieuwe Diep met alle tot dien aanleg in verband staande uitgaven, zoo verre zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen, *f* 500,000.00" en alsdan onder-art. 21 voor onvoorziene uitgaven op *f* 1,701,039.00 te brengen.

De voorstellers lichtten ieder het door hen gedane voorstel toe, als de strekking hebbende om eene wijziging in de Noordhollandsche lijn als bij de spoorwegwet bepaald, mogelijk te maken, en voor het oogenblik het nemen eener beslissing omtrent de vraag of de weg van het Nieuwe Diep naar Alkmaar aan de Oostelijke of Westelijke zijde van het kanaal zou gelegd worden, te verdagen.

De heer *Cool* ondersteunde het amend. even als de heer *Heemskerk*. — De heer *v. Bosse* meent, dat het amend. de Zaanstreek zou benadeelen; hij stelt dus, als het amend. werd verworpen, een nader amend. voor, om in het artikel de *westelyke* rigting voor den spoorweg aan te nemen. — De heer *v. Foreest* ziet in 't voorgestelde uitstel door de heeren *Mensonides* en *Nolthenius* gevaar, omdat aan de spoorwegwet in haar geheel moet worden vastgehouden, en de weg toch over Alkmaar moet gaan. De heer *Nolthenius* ziet niet in, dat Hoorn zou behoeven achter te staan.

De minister zegt, dat er gesproken wordt alsof er geene spoorwegwet was; uitstel is onmogelijk want de spoorwegwet moet uitgevoerd worden; de oostelijke rigting acht de regering de beste, al is zij de kostbaarste. Ook de Ged. St. hebben zich voor die rigting verklaard. — De min. van Oorlog verklaart ook nog, dat uit een militair oogpunt de oostelijke rigting verkieselijk is, terwijl de heer *v. Heukelom* de twee bruggen over 't kanaal bij de reeds bestaande 4 zeer ongewenscht acht, — en de heer *Mackay* de spoorwegwet niet wil zien aanranden, worden de amendementen *Mensonides* en *Nolthenius* met 43 tegen 17 en van den heer *v. Bosse* met 3 tegen st. verworpen.

Daarna is de geheele *Begrootingswet Staatsspoorwegen aangenomen* met 45 tegen 15 stemmen en de kamer op recès uiteengegaan.

Tegen hebben gestemd de heeren: Duymaer van Twist, Olivier, Mackay, van der Linden, Heemskerk Bzn., Kingma, Poortman, ter Bruggen Hugenholtz, Thorbecke, van Heukelom, Hoynck van Papendrecht, Dullert, Wintgens, van Hoëvell en Betz.

De bepaling omtrent dat recès is voorafgegaan van eene vrij levendige diskussie tusschen den heer *Thorbecke* en den *min. v. Binnenl. Zaken.*

De heer *Thorbecke*, aandringende op eene spoedige beantwoording der voorloopige verslagen nopens de begrooting, stelde voor eene bijeenkomst der kamer op Dingsdag over 8 dagen, en motiveerde dit voorstel op gronden, ontleend, èn aan de noodzakelijkheid eener niet gejaagde diskussie over de begrooting, èn van wege den onzekeren politieken toestand, welke de vraag verklaarde, of wij wel een eigenlijk goevernement op dit oogenblik hebben?

De *Min. van binnenl. zaken* nam dit nog al euvel op: meende dat de afdeelingsverslagen, waarop de heer *Thorbecke* zich beriep, niet voldoende waren om daaruit een blaam op het ministerie te werpen; dat dit verslagen van 4 of 5 leden waren, en dat de regering tijd noodig had om op de verslagen te antwoorden. De heer *Thorbecke* liet de onjuiste opmerking omtrent de verslagen (uitvloeisel van de gevoelens in de afdeelingen verkondigd, en dus als zoodanig geenszins het werk der kommissie van rapporteurs) niet onbeantwoord. De diskussie was nog al geanimeerd, De slotsom is geweest, dat, — nadat de *Voorzitter* als zijne meening te kennen gaf dat het misschien toch beter was geen vasten dag te bepalen, omdat, als de antwoorden er dan nog niet waren, de kamer weder geen werk zou hebben, — het voorstel *Thorbecke* tot hervatting op Dingsdag over 8 dagen werd afgestemd, waarna de vergadering tot nadere bijeenroeping is gescheiden.

---

§— Den 4. dezer is publiek gemaakt het Verslag van het onderzoek in de afdeelingen van hoofdstuk VIII (*Marine*) der staatsbegrooting. Wij stippen daaruit de volgende hoofdpunten aan:

Ofschoon men hulde deed aan de rondheid en uitvoerigheid, waarmede de minister zijne inzigten omtrent den hem opgedragen tak van beheer uiteenzet, gevoelen vele leden zich teleurgesteld en ontstemd door de verklaring, dat de zeemagt zich in een' staat van verval bevond; dat men dus, niettegenstaande vele millioenen, aan het herstel der zeemagt besteed, zich te dien opzigte weder als teruggevoerd zag tot het standpunt van 1854, toen die zelfde verklaring openlijk werd afgelegd. Eenige leden konden echter het vermoeden niet van zich weren, dat de tegenwoordige minister in de afkeuring van den tot nu toe omtrent onze marine betreden weg, en dus ook van de door zijnen onmiddelijken voorganger gevolgde gedragslijn, te ver was gegaan. De leden, die dit in het midden bragten, toonden aan dat de verklaring van den minister en de mededeelingen omtrent de schepen, met de verzekeringen nopens het O.-Indische eskader, eenigzins met elkander in strijd waren, terwijl het bovendien de vraag bleef, of, zoo inderdaad vele schepen en vaartuigen te wenschen overlaten, het bouwen van sommige andere schepen, b. v. van de stoomfregatten, wel zoozeer die afkeuring verdiende, vooral wanneer men zich het standpunt voor den geest bragt, waarop de vorige minister van marine zich te dien opzigte geplaatst zag. In een paar afdeelingen voegden enkele leden hierbij nu de opmerking, dat de minister, die, vooral wat den bouw der schepen betreft, het voetspoor van zijn' ambtsvoorganger niet wenscht te volgen, dezelfde hoofdambtenaren in dienst houdt, die den vorigen minister moesten ter zijde staan, die dezen, geen technicus zijnde, dus tot raadslieden moesten strekken. Ook wees men er op dat nog na de optreding van den tegenwoordigen minister drie nieuwe schepen op stapel zijn gezet, die volgens het afgekeurde vroegere stelsel werden gebouwd. Hierop werd geantwoord, dat dit in den aanvang van het bestuur van dezen minister had plaats gehad, die waarschijnlijk geene stremming in de dienst wilde veroorzaken, zonder dat hij niet toen reeds van de deugdelijkheid van zijn stelsel kon zijn overtuigd geweest. — Wat van dit alles zijn mogt, het bleek, naar het oordeel der meerderheid in al de afdeelingen, een bedenkelijk verschijnsel, dat ook thans weder een ander stelsel van beheer en aanbouw wordt aangenomen en zoodoende de onzekerheid blijft bestaan omtrent het nuttig besteden van de geldsommen die jaarlijks aan den aanbouw van schepen worden te koste gelegd, dewijl men niet weet of het thans aanbevolen stelsel door een' opvolger niet weder zal worden afgekeurd. Slechts enkele leden, die aan de overweging deel namen, verklaarden zich bereid het thans voorgedragen stelsel, wat de hoofdgedachte betreft, goed te keuren. De groote meerderheid echter verklaarde zich daartegen. Zij meende, wat enkele leden ook voor de meerdere aannemelijkheid mogten aanvoeren, met het oog op onze financiele krachten, dat het haar aan de noodige gegevens en vereischte kunde ontbrak om hier een beslissend oordeel te vellen.

Het was dan ook nog niet geheel duidelijk, uit welk oogpunt het aangeprezen stelsel moest worden beschouwd. Was hier inderdaad aan een na rijp beraad en na het hooren van deskundigen genomen stelsel te denken? Ook het vroegere stelsel van aanbouw was in overleg met het komitee van defensie aangenomen, dat nu niet eens was geraadpleegd. Was het hier de uitdrukking van de persoonlijke zienswijze des ministers, welnu, dan was het gevaar te duchten, waarvan hij zelf gewaagt, dat namelijk andere inzigten, ten gevolge eener nadere ondervinding, weder van stelsel konden doen veranderen. Zooveel stond derhalve vast, dat de Kamer bij de beslissing over de begrooting het stelsel van den minister buiten beoordeeling wilde laten. Daarom wilde men geenszins de wenschelijkheid, ja zelfs de noodzakelijkheid, ontkennen, om met opzigt tot de rigting aan onze marine en vooral ook aan den aanbouw onzer schepen te geven, tot een bepaald stelsel te komen. In eene afdeeling wilden enkele leden tot een vast en zeker stelsel omtrent de inrigting der marine komen door regeling bij de wet. Men voerde echter daartegen aan, dat de bepalingen eener zoodanige wet in het tegenwoordige tijdperk van overgang zoo ruim zouden moeten worden gesteld, dat zij in geenen deele aan het doel beantwoorden zouden. Daarenboven zou een nader opzettelijk onderzoek zoodanige wet moeten voorafgaan. Zoodanig onderzoek door eene kommissie van bekwame zee-officieren, werd in al de afdeelingen opzettelijk besproken. Hier deed zich echter weder het bezwaar op, dat zulk eene kommissie, meer op het belang der marine lettende, onze financiële krachten geheel buiten beschouwing zou laten. Er bleef dus niets anders over dan het houden eener parlementaire enquête over de inrigting onzer marine, van leden der Kamer zelve uit te gaan, buiten regtstreeksche tusschenkomst der regering. Men toonde aan, dat zulk eene enquête zeer goed kon plaats hebben en dat, zoo zij al de gewenschte uitkomsten niet mogt opleveren, het nemen van deze proef wel der moeite waard was met het oog op het hoog gewigt van het hier in aanmerking komende staatsbelang.

Ofschoon de leden der Kamer intusschen van meening waren, dat, bij gemis aan genoegzaam licht, geen bepaald oordeel over het stelsel des ministers omtrent onze marine kon worden ge[…] werden echter de hoofdgedachten van dat s[…] besproken. Daarbij kwam in de eerste plaats[…] doel der zeemagt, de bestemming, die zij […] het inzien des ministers te vervullen heeft, in […] merking. In zijne voorstelling van hetgeen […] onzen tijd en met onze krachten de Nederl. zee[…] zijn kon en zijn moet, lag wel iets wat zich […] aanbeval. De slotsom van de overweging va[…] punt was intusschen, dat reeds dit nadere […] lichting vereischte.

Met hetgeen wordt gezegd over de verminde[…] der aktiviteit, een der middelen, waardoor de […] zich voorstelt zijn stelsel in werking te bren[…] kon men zich, voor zoover de zaak nu reeds bi[…] de beoordeeling der leden viel, wel vereeni[…] Omtrent de onderdeelen van dit punt, was […] met betrekking tot de typen, voor onze oor[…] bodems aan te nemen, vooral huiverig bij het […] dat men tot nu toe bezat, eenig bepaald gevo[…] te uiten. Wat Indië en de daar voortaan te sta[…] neren schepen betreft, merkte men aan, dat de […] te ver ging door als eene onomstootbare waar[…] voorop te stellen, dat men ons niet met gepants[…] schepen zal aantasten. Over het algemeen ju[…] men de te nemen proef van den min. toe om, […] de invoering van het gebruik van gepantserde ka[…] neerbooten, de levering van een dier *gunboats* […] een Engelsch bouwmeester toe te vertrouwen.

De opheffing van de werf te Vlissingen vond […] de groote meerderheid bijval. Zoodanige ophe[…] lag in de rigting der Kamer, die sedert jaren […] het brengen van vereenvoudiging in onze mari[…] etablissementen heeft aangedrongen. Omtrent […] punt bestond intusschen bij andere leden nog […] schil van gevoelen, ook in verband met de uit[…] ding van de werf te Amsterdam.

Ook het denkbeeld om de ligte vaartuigen […] de Oost-Indiesche dienst voortaan op Java te […] bouwen, had oppervlakkig in het oog der m[…] derheid iets zeer aannemelijks. Ook met opzigt […] dit punt bleven echter bij vele leden bedenki[…] bestaan. Men wenschte hier wel eene opgave […] hetgeen de vroeger in Indië gebouwde schep[…] van soortgelijk charter als hier in aanmerking k[…] hebben gekost. Men verlangde dit te meer, om[…] men vreesde dat de voorgestelde besparingen […] den aanbouw hier te lande verre overtroffen zu[…] worden door de meerdere uitgaven in Indië, […] dan niet enkel aanbouw, maar ook aanleg van nie[…] werven zouden kunnen betreffen In sommige […] afdeelingen voerde men, in verband tot dit p[…] beschouwingen aan, nopens den toestand der fin[…] ciën. — Aangenomen intusschen, dat het onver[…] lijk is, meer geld dan vroeger voor het mater[…] onzer zeemagt te besteden, lag daarin eene d[…] gende reden te meer om met opzigt tot al de over[…] uitgaven van het departement de meest moge[…] spaarzaamheid te betrachten. Vrij algemeen […] men van oordeel, dat dit ook door dezen minis[…] niet genoegzaam in het oog is gehouden, hetg[…] men aantoonde uit de beschouwingen over de […] schillende onderdeelen der begrooting, die overig[…] aan den eenen kant van minder overwegend bel[…] zijn, aan de andere zijde aanmerkingen bevatt[…] welke meestal in de vorafgegane algemeene […] schouwingen waren opgenomen, die wij, voor z[…] ver onze ruimte ons heden toeliet, zoo getro[…] mogelijk hebben weder gegeven.

— De *St.-Courant* bevat het koninklijk besluit […] den 21. Oct. 1861, n°. 74, houdende bepaling […] om in navolging van hetgeen bij onderscheide […] vakken van algemeen bestuur is ingevoerd, ook […] de administratie der posterijen de verpligting […] het ondergaan van een examen aan de adspiran[…] naar de betrekking van surnumerair, alsook […] de surnumerairen vóór hunne bevordering tot een […] hoogeren rang op te leggen.

De benoemde surnumerairen worden niet be[…] derd tot kommies, dan na op nieuw te hebben […] gelegd een *voldoend* examen in de meerdere k[…] digheden, welke van de kandidaten voor laatstgeme[…] betrekking worden gevorderd. Niemand wordt m[…] dan twee malen tot het afleggen van hetzelfde e[…] men toegelaten. De geagreëerde klerken en s[…] numerairen, die nog niet het examen hebben […] gelegd, of die naar aanleiding van zoodanig exa[…] niet in eene voordragt tot plaatsing of tot bevo[…] dering hebben kunnen worden begrepen, kunne[…] wanneer zij overigens de daarvoor vereischte […] schiktheid bezitten, worden benoemd tot direkte[…] van een postkantoor, waaraan eene bezoldiging […] niet meer dan *f* 600 jaarlijks is verbonden. […] worden echter van zoodanig kantoor niet over[…] plaatst naar een kantoor met eene hoogere bezol[…] ging, dan na, ingevolge hun verzoek, op ee[…] voldoende wijze te hebben afgelegd het exame[…] hetwelk van de thans in dienst zijnde surnumerai[…] voor den overgang tot de betrekking van kom[…] wordt gevorderd. Die bepaling is niet van toep[…] sing op de direkteuren die thans als zoodanig […] dienst zijn. De examens worden afgelegd ten ov[…] staan van eene kommissie uit vijf hoofd- of ande[…] ambtenaren van het vak der posterijen bestaande […] en voor elk jaar door den Minister van Financi[…] te benoemen.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.